

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 454-1906)

Originalt emne

Havnen

Havnen/Havnen i Almindelighed

Havnen/Regnskaber og Overslag

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 14. februar 1907](#)
- 2) [Byrådsmødet den 7. marts 1907](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 14. februar 1907 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 454-1906)

Indstilling fra Havneudvalget om Ændringer i Havnens Forvaltningsreglement :

"I Erkendelse af at der for Havnens faste Funktionærer trænges til et Lønningsregulativ med for alle bestemt formulerede og gennemgaaende forbedrede Lønningsvilkaar, tillader Havneudvalget - med Undtagelse af medundertegnede Jakob Jensen for de Lønnings Vedkommende, der ere over 2500 Kr. om Aaret, - sig at indstille til det ærede Byraad, at der af Ministeriet for offentlige Arbejder søges Approbation paa følgende ændrede Affattelse af § 3 i "Reglement for Forvaltningen af Aarhus Havn" af 28. December 1899.

"Ved Havnen ansættes af Byraadet efter Indstilling af Havneudvalget:

1) en Havneingeniør med aarlig Løn 4000 Kr., stigende med 300 Kr. hvert 3die Aar indtil 5500 Kr.,

2) en Sekretær, der lønnes med 300 Kr. aarlig, 3) en Havnemester med aarlig Løn 2600 Kr., stigende med 200 Kr. hvert tredie Aar indtil 3600 Kr.,

4) et af Byraadet bestemt Antal Havnelodser, for Tiden 6, der lønnes hver med sin lige store Andel af de indkomne Lods- og Litzenpenge med Fradrag af Oppebørselsvederlag til Toldvæsenet samt 6 pCt. og 12 ½ pCt. af Resten til henholdsvis Jollekassen og Lodsernes Pensionskasse,

5) en Regnskabsfører, der lønnes med 600 Kr. aarlig, og hvem tillige Opsynet med og Regnskabsføringen over Havnens Materialer, Redskaber og øvrige Inventar underligger,

6) en Havnekasserer, med aarlig Løn 600 Kr., stigende med 50 Kr. hvert 3die Aar indtil 800 Kr., hvem det paahviler at foretage de i § 14 nedenfor omhandlede Udbetalinger og at indkassere de for Udleje af Pladser, Bygninger og Redskaber m. m. Havnen tilkommende Indtægter, og hvem det af Byraadet kan paalægges at stille en passende Kaution,

Endvidere ansættes af Havneudvalget:

7) en Havneformand med aarlig Løn 1800 Kr., stigende med 150 Kr. hvert tredie Aar indtil 2700 Kr.,

8) en Pakhusformand,

9) en Elektriker og Maskinmester paa Pakhuset,

10) en Fører og en Maskinmester paa Muddermaskinen,

11) en Fører og en Maskinmester paa Bugsérbaaden,

hver af disse 6 med en aarlig Løn 1600 Kr., stigende med 100 Kr. hvert tredie Aar indtil 2000 Kr., 12) en Bogholder paa Pakhuset m. m. med aarlig Løn 600 Kr., stigende med 50 Kr. hvert tredie Aar indtil 800 Kr.,

13) et Havnebud med aarlig Løn 400 Kr., stigende med 50 Kr. hvert tredie Aar indtil 700 Kr.

Alle disse Funktionærer ere undergivne de Instrukser, der ere eller maatte blive udfærdigede for dem af de dem ansættende Myndigheder. De ansættes med 3 Maaneders Opsigelse med Undtagelse af Havneingeniøren og Havnemesteren, for hvilke Opsigelsen er ½ Aar til 1. Maj eller 1. November. Havneingeniøren er, efter Byraadets Bestemmelse, pligtig at overtage Bestillingen som Sekretær og kan overtage Bestillingen som Regnskabsfører mod at oppebære de derfor fastsatte Lønninger. Som Havnekasserer

fungerer Kommunens Kæmner.

Med Undtagelse af Havnelodserne, der pensioneres af Lodsernes Pensionskasse, samt Sekretæren og Regnskabsføreren ere alle de her nævnte Funktionærer pensionsberettigede overensstemmende med "Reglement for Pensionering af Aarhus Kommunes Bestillingsmænd, deres Enker m. m." af 12. April 1894 med Tillæg af 6. April 1899 mod Afkortning af 5 pCt. i deres Løn.

Et Eksempel af "Reglement for Forvaltningen af Aarhus Havn"., med de foreslaaede reelle Ændringer i Hovedsagen angivne med rødt, vedlægges".

Formanden fremlagde Budgettet og fremhævede det glædelige i, at Havnens Indtægter stedse steg, og at Trafikken stadig forøgedes. Det foreslaaede Budget udviste en Stigning paa Udgiftsidens Konto 5 til Lønninger og Polititilsyn, idet man foreslog et nyt Lønregulativ, hvorefter Lønningerne forhøjedes for Havneingeniøren, Havnemesteren, Havnekassereren, Havneformanden, Pakhusformanden, Maskinmesteren paa Muddermaskinen, Elektrikeren og Maskinmesteren paa Pakhuset samt Bogholderen paa Pakhuset. Begyndelseslønnen for Havneingeniøren foreslog man fastsat til 4000 Kr., stigende hvert 3die Aar til 5500 Kr. Havneingeniørens nuværende Lønning blev fastsat 1877; allerede da var den ret lavt ansat, men nu maatte den betegnes som urimelig lav. Trafikken paa Havnen var steget stærk og steg stadig, og Arbejdet med at administrere Havnen var nu meget . betydelig. Dertil kom at de senere Aars store Havneudvidelser yderligere forøgede Havneingeniørens Arbejde. Maaske kunde man yde særligt Vederlag for Ekstraarbejdet ved Havneudvidelsen, men det var dog sikkert bedre og rimeligere at forhøje selve Lønnen. Tidligere havde Stadsingeniøren og Havneingeniøren været ligestillede, men sidste Aar var den førstes Lønning forhøjet, ganske vist paa Grund af særlige Forhold, og Havneingeniøren burde nu ogsaa have nogen Forhøjelse. Havnen betalte sig bedre og bedre, og selv om dette i og for sig ikke var nogen Grund til at forhøje Lønninger, saa var det dog et Forhold, der lod sig anføre. - Havnemesterens Begyndelsesløn foreslog man fastsat til 2600 Kr. stigende hvert 3. Aar med 200 Kr. til 3600 Kr. De samme Motiver kunde anføres for denne Forhøjelse, som for Forhøjelsen af Havneingeniørens Løn, og yderligere kunde det fremhæves, at Havnemesterens Arbejde, naar den nye Havn toges i Brug, paa Grund af Havnens større Udstrækning vilde blive en Del byrdefuldere.

For Konto 6 ae, der omfattede Arbejderne ved Landvindingen og Havneudvidelsen mod Syd, førtes særskilt Overslag, der balancerede med 1180000 Kr. Af dette Overslag fremgik

det, at den budgetterede Udgift af 588000 Kr. ikke helt vilde medgaa, og det var derfor unødvendigt at optage Laan. Paa Konto 6 f foreslog man 8000 Kr. anvendt til Forhøjelse af Administrationsbygningens Pakhus og paa Konto 6 g 37000 Kr. til Opførelse af en toetages Bygning til Arbejderlokaler og Kontorer. Oprindelig havde man kun tænkt sig at opføre en Bygning til Ophold for Arbejderne, der tit i Slud og Regn maatte vente paa Arbejde ved Havnen, men man var af den Mening, at det vilde være formaalistjænkligt at bygge som foreslaaet, da nederste Etage saa kunde indrettes til Lagere. Endvidere foreslog man, ogsaa af Hensyn til Arbejderne, at den søndre Gavlf af det aabne Skur ved Dampskibsbroen lukkedes med en Væg af Bølgeblik, hvilket vilde formindske den i Skuret herskende Træk.

Af Hensyn til Publikum foreslog man, at Fortøjningsstenene paa Nordre Mole flyttedes, og for bedre at udnytte Nordre Havneplads foreslog man en Forlængelse af Pakhuskajens Dobbeltspor til Forbindelse med Hovedsporet og Østbanegaarden. Endelig ønskedes Konto 10 b noget forhøjet, da man i større Udstrækning end hidtil vilde benytte det elektriske Lys.

Mikael Johansen fandt Havnens Resultat meget smukt, men beklagede at der intet Beløb var opført til Forhindring og Fjernelse af Tangsamlinger ude ved Strandvejen. Man havde med Rette ventet et saadant Beløb foreslaaet, da Stanken af den raadne Tang var i høj Grad generende, og da det vist i sin Tid var lovet, at Havnen paatog sig Forpligtelsen til at fjerne den Tang, der ophobede sig paa Grund af Udvidelse af Havnen mod Syd. Han vilde foreslaa, at der opførtes en Sum, f. Eks. 10000 Kr., til dette Brug.

Det glædede ham, at man foreslog Havneingeniørens Løn forhøjet, men han fandt det uheldigt, at Mænd, der som Stadsingeniøren og Havneingeniøren havde samme Ansvar, ikke havde samme Løn. Havneingeniør Vedel var sikkert en særdeles dygtig Mand, og hvis hans Løn alt iberegnet ikke naaede 7000 Kr., vilde han foreslaa, at den forhøjedes til denne Sum.

Jakob Jensen udtalte, at Havneudvalget var enigt om Budgettet med Undtagelse af de foreslaaede Lønforhøjelser til Havneingeniøren og Havnemesteren. Den Løn af 5300 Kr., som Havneingeniøren oppebar, maatte kaldes meget anstændig, og i Sammenligning med de andre Funktionærer ved Havnen var han særdeles godt aflagt. Naar det fremhævedes, at man paa Grund af den stigende Trafik burde forhøje Havneingeniørens Løn, kunde han ikke indrømme det rigtige i denne Begrundelse, eftersom Havneingeniøren jo kun havde

med de tekniske Arbejder gøre, og ej heller kunde han indse, at de nye Havneanlæg medførte saa stort personligt Ekstraarbejde for Havneingeniøren, at der af den Grund var Anledning til Lønforhøjelse. Man maatte erindre, at Havneingeniøren havde betydelig Assistance, to Ingeniørassistenter foruden Bygningskunstruktør Mogensen, og at de nye Arbejder for en væsentlig Del i Forvejen var forberedt. Man kunde ikke sammenligne Havneingeniørens Ansvar med Stadsingeniørens, hvis Arbejde var langt større, idet han maatte assistere de forskellige Byraadsudvalg, dels møde til Udvalgmøderne og dels lave Beregninger og Overslag.

Med Hensyn til den foreslaaede Forhøjelse af Havnemesterens Løn, vilde han fremhæve, at denne Mand efter sin nuværende Lønskala kunde opnaa en meget god Løn, og at han i sin nuværende Stilling havde ca. 50 pCt. mere i Indtægt end i den Stilling, han fratraadte. Skulde Lønnen forhøjes af Hensyn til Merarbejde paa Grund af den nye Havn, var dette jo tidlig nok, naar den nye Havn toges i Brug. Til den Tid vilde iøvrigt baade Havneingeniørens og Havnemesterens Assistance blive forøget. Iøvrigt vilde han anbefale de andre Forslag om Lønforhøjelse.

Lottrup fandt det glædeligt, at Havnens Indtægter stadig steg, og at Havneudvalget for første Gang tog noget Hensyn til Publikum. Den foreslaaede Flytning af Fortøjningsstenene paa Nordre Mole, vilde sikkert vække ublandet Tilfredshed; men han haabede, at man, naar nye Pæle skulde anbringes, vilde anvende Pæle, der mindre generede Færdselen. I Havne i Udlandet havde han set saadanne lave Fortøjningspæle, som han gerne vilde henlede Opmærksomheden paa, da de sikkert var meget praktiske.

Med Ærgrelse havde han set, hvorledes der smøledes med Ombygningen af et Stykke Bolværk ved Søndre Mole. Denne Ombygning var endnu ikke, et Aar efter dens Paabegyndelse, færdig, og den var til Gene saavel for Skibene som for Kulimportørerne. Han kunde ønske oplyst, hvem der bar Skylden for dette Smøleri, om det var Ingeniøren eller den Mand, som havde det i Arbejde.

Endvidere vilde han henlede Havneudvalgets Opmærksomhed paa Besejlingsforholdene til Aarhus Havn. Medens Farvandet Nord for Læsø var godt belyst, var dette ikke Tilfældet med Farvandet mellem Læsø og Samsø. Løbene paa denne Strækning var ret snævre, særlig for saa store Skibe som nn anløb Aarhus, og skulde man sejle Øst om Læsø og Anholt vilde dette medføre betydelig og kostbar Tidsspilde. Han haabede derfor, at Havneudvalget kunde formaa de Autoriteter, der forestod Fyrvæsenet, til at gennemføre

Forbedringer paa dette Omraade; særlig vilde det sikkert vise sig formaalstjenligt at ombytte Lys-, bøjlen ved Samsø med et Fyrskib, og han anbefalede, at man søgte eventuelle Forbedringer gennemført, før den nye Havn toges i Brug.

Filtensborg mente, at man i Almindelighed var glad ved Havnens gode Status. Han kunde godt gaa med til at forhøje Havneingeniørens Løn, idet han fandt, at Havneingeniøren langt fra fik en Løn, der stod i Forhold til hans store Ansvar og betydelige Arbejde, særlig Anlæget af den nye Havn havde meget forøget Arbejdet.

Kornskurene vilde i Aar give over 5000 Kr. mere end forrige Aar, hvilket han fandt var et klart Bevis for Nødvendigheden af disse meget omtalte Skure.

Med Hensyn til Havneudvidelsen mod Syd fandt han det ret mærkeligt, at man ikke gik raskere frem; Arbejdet burde ganske anderledes paaskyndes, og i hvert Fald burde man følge den vedtagne Plan, efter hvilken man skulde bygge for 800000 Kr, medens Budgettet kun medtog nye Arbejder for 491000 Kr. Paa den Maade vilde det vare lange Tider, inden Havnen blev færdig, hvad der kun kunde være til stor Skade for hele Forretningslivet, særlig da man havde haardt Brug for Oplagspladserne ved den nye Havn. Af Hensyn til Pengene var det ikke nødvendigt at forhale Arbejdet, og han henstillede derfor, at man holdt sig Planen efterrettelig.

Han vilde slutte sig til Hr. Mikael Johansens Forslag om, at der opførtes et Beløb til Fjernelse af Tangansamlinger.

Nørgaard vilde foruden at udtale sin Glæde over det smukke Resultat paa Handelsstandens Vegne takke Havneudvalget for den foreslaaede forøgede Belysning ved Havnen, men han var skuffet over, at Havneudvidelsen ikke gik saa rask som beregnet. Selv om det skulde medføre en lille Ekstraudgift, var det sikkert heldigt, at fremme Arbejderne saa meget som muligt af Hensyn til den stadig stigende Trafik, og han vilde henstille, at man tog anden Afdeling af Planen med med det samme, for skønt man ved Gennemførelse af første Afdeling fik gode Pladser til Raadighed, saa vilde dog Gennemførelsen af anden Afdeling i finansiell Henseende være fuldt ud forsvarlig.

Han vilde anbefale Lønforhøjelsen for Havneingeniøren. Der var selvfølgelig ikke her Tale om absolut Tvang, men det gjaldt om at bevare og paaskønne en dygtig Arbejdskraft, og dygtige Ingeniører havde let ved i privat Tjeneste at opnaa ganske anderledes høje Lønninger. Hvis vi ved Anlæget af den nye Havn ikke kunde have anvendt vor egen

Havneingeniør, vilde fremmed Assistance have kostet betydelige Summer.

Simonsen anbefalede at nægte Forhøjelsen af Havneingeniørens og Havnemesterens Løn, som han fandt ganske passende. At Stadsingeniørens Løn var blevet forhøjet til 7000 Kr. var paa Grund af forskellige uheldige Forhold, idet han udførte en Del privat Arbejde, hvoraf noget dog vist rettelig hørte ind under Byen, og ved Lønforhøjelsen fik han sikkert ca. 1000 Kr. mere, end han kunde tilkomme, men af den Grund var der dog ikke Anledning til ogsaa at forhøje Havneingeniørens Løn.

Han vilde støtte Hr. Mikael Johansens Forslag om at opføre et Beløb til Fjernelse af Tang. Det var utvivlsomt Havnens Pligt at skaffe Tangen bort, da det var Opførelsen af den nye Mole, som foranledigede, at Tangen samlede sig. Lugten af den raadne Tang var imidlertid ikke det mest generende, men Ekskrementerne fra W. C. Ledningen drev ind i Tangbunken, og det forværrede betydelig Forholdet. Han anbefalede, at der opførtes et klækkeligt Beløb til at forbedre disse sundhedsfarlige Tilstande.

Olesen forespurgte, om Havnens Budget skulde gennemgaa to Behandlinger.

Formanden oplyste, at dette ikke var foreskrevet.

Olesen beklagede, at man kun havde haft saa kort Tid til at sætte sig ind i Budgettet, og foreslog, at dette gik til fornyet Behandling næste Torsdag.

Vestesen vilde indrømme, at det var meget uheldigt, at Tangen samlede sig, og han vilde støtte Hr. Mikael Johansens Forslag. Da Havneplanen blev vedtaget, var det Aftalen, at Havnen paatog sig Forpligtelsen til at fjerne mulige Tangansamlinger. Til Hr. Simonsen vilde han sige, at det var en fuldstændig Misforstaaelse, at Kloaken forværrede Forholdet; den ilde Lugt skyldtes udelukkende Tangen. Naar Tang sammenhobedes og forraadnede, udvikledes der Svovlbrinte, der vel var meget ildelugtende, men ret ufarlig.

Jakob Jensen fandt det rørende at se Højres Kærlighed til de kommunale Bestillingsmænd. Da Højre raadede i Byraadet, blev de omtalte Lønninger fastsat, saa mulige Bebrejdelser maatte falde paa Højre selv. Iøvrigt fandt han det forstaaeligt, at Højre tog sig saa meget af disse Folk, da de væsentlig hørte til samme Lejr. Naar Hr. Nørgaard fremhævede, at man her ikke skulde tale om Trang, men tage Hensyn til Dygtighed, saa vilde han dog minde om de umulige Forslag, Havneingeniøren i sin Tid fremkom med. Havde der den Gang ikke været praktiske Folk i Havneudvalget, var vi vel endnu ikke begyndt paa Sydhavnen. At Lønningerne i Kommunens Tjeneste vel ikke altid var saa høje som i privat Tjeneste, vilde

han gerne indrømme, men Kommunens Bestillingsmænd havde saa til Gengæld Garantier, som den private Tjeneste ikke gav. Naar man havde en Havneingeniør, skulde man ikke gerne behøve at antage fremmed Hjælp, naar et nyt Arbejde forestod; for at faa Arbejdet gjort billigere, var det jo netop, at man brugte kommunal Drift.

Han vilde give Hr. Lottrup Ret i, at Ombygningen af Søndre Mole var en ren Skandale. Han havde anket derover, men det var vanskeligt at sige aabenlyst, hvor Skylden var.

Desværre saa det ikke ud til, at den nye Havn blev færdig i den planlagte Tid. I Aar blev man bagefter, og det var ikke afgjort, at man til næste Aar kunde indhente dette igen, men man maatte forlange af den ledende Mand, at Arbejdet skaffedes færdig i den Tid, der var bestemt til det.

Nørgaard indrømmede, at Hr. Jakob Jensen havde Ret i, at man havde Vanskeligheder med at faa Planen frem, og anerkendte Hr. Jakob Jensens gode Arbejde og det gode Samarbejde i denne Sag, men Vanskelighederne maatte sikkert ikke lægges Havneingeniøren til Last. Det var beklageligt, at Arbejdet ikke gik saa rask fremad, som ønskeligt var, men om det var Havneingeniørens Skyld, vidste han ikke. Havneingeniøren var utvivlsomt en dygtig Mand, det anerkendtes fra mange Sider, men maaske trængte han til at pousseres noget frem.

Han vilde beklage, om Havnebudgettet skulde til endnu en Behandling; dette var ikke sket før, og det forekom ham, at det var forholdsvis let selv i kort Tid at sætte sig ind i dette Budget. Tillige var det tvivlsomt, om der næste Torsdag kunde blive Byraadsmøde.

Olesen fandt, at hans Ønske om endnu en Behandling var et billigt Forlangende, og vilde ikke frafalde sit Forslag.

Mikael Johansen vilde til Hr. Jakob Jensen sige, at de Højremænd, der nu sad i Byraadet, kunde ikke bære Ansvar for, hvad tidligere Højremedlemmer af Raadet havde foretaget sig. Han mente, at man maatte indrømme, at han ogsaa havde stemt for Forhøjelse af Arbejdernes Løn, og i det hele taget var han af den Anskuelse, at vore Lønninger var for smaa.

Lottrup var ikke tilfreds med Hr. Jakob Jensens Svar angaaende Smøleriet med Ombygningen af Bolværket ved Søndre Mole, og han ønskede oplyst, hvor Skylden laa.

Formanden mente ikke, at der paahvilede Havnen nogen Forpligtelse til at bortskaffe Tangen, og han ansaa det for tvivlsomt, om man kunde træffe virksomme Foranstaltninger

til at hindre Tangsamlinger. Paa Kommunens Budget var der opført 2000 Kr. til Fjernelse af Tang, en ny Post til samme Formaal paa Havnens Budget fandt han ikke heldig.

Lønningsspørgsmaalet var vel nu belyst fra begge Sider, men han vilde dog betone, at en Løn af 4400 Kr. med 300 Kr. i personligt Tillæg var utilstrækkelig, idet Havneingeniøren foruden sit normale Arbejde havde det store Arbejde med den nye Havn.

Det var selvfølgelig beklageligt, at Arbejdet ved den nye Havn blev noget forhalet, men ved saadanne Arbejder kunde der indtræffe adskillige Uheld for Entreprenørerne. Og selv om disse havde Skylden, vilde det være meget vanskeligt at tage Arbejdet fra dem. Iøvrigt fandt han, at det var en Fejl, at vedkommende Ingeniør ikke var til Stede ved Forhandlinger som denne.

Til Hr. Lottrup vilde han sige, at det ved Entrepriser som den omhandlede ikke var let for Ingeniøren at fremskynde Arbejdet, da man ingen Tvangsmidler havde.

Han havde intet imod, at Havnebudgettet gik til en anden Behandling, men det vilde rimeligvis blive vanskeligt at holde Møde næste Torsdag. Man skulde vel af Hensyn til tredie Behandling af Budgettet have et Møde, men det blev af rent formel Natur.

Mousten forespurgte, om Havneingeniøren ikke havde mere i Indtægt end de 5200 Kr, der stod opført paa Budgettet.

Formanden oplyste, at hans samlede Indtægt vilde beløbe sig til 6100 Kr.

Jakob Jensen syntes ikke, at Havneingeniøren var saa overhængt med Arbejde i Havnens Tjeneste, eftersom han havde rigelig Tid til at paatage sig Ekstraarbejde udenfor Byen; han førte saaledes Tilsyn med Arbejderne baade ved Skødshoved og Grenaa Havn.

Nørgaard vidste vel, at der angaaende Fjernelsen af Tang ikke forelaa nogen Kontrakt, men det var en Aftale, at ved Havneudvidelsen maatte Byen ikke lide nogen Overlast. Dette var Overlast, forsaavidt som Tanglugten forringede Byggegrundenes Værdi, og der kunde gøres noget for at afhjælpe Ondet. Man havde tænkt at udlægge nogle Blokke, som vilde medføre, at Arealet sandede til. Derved vilde Tangen enten samles paa dybt Vand eller paa flad Strand og altsaa forhindres i at samle sig i Huller, hvilket medførte Forraadnelse. Han syntes, at Havnen burde gøre sit til at rette det uheldige Forhold. Kunde der ikke gøres noget, blev Beløbet jo ikke brugt.

Mikael Johansen vilde fastholde sit Forslag om at opføre 10000 Kr. paa Budgettet til

Fjernelse af Tang. Byen leverede gratis Fyld til Havnen. Dette kostede Byen ca. 14000 Kr. om Aaret, saa der var ingen Grund for Byen til at fjerne Tangen, selv om der ingen skriftlig Overenskomst forelaa med Havnen; det var dog Forudsætningen, at Havnen skulde forhindre disse Tangsamlinger, hvis det kunde lade sig gøre. Beløbet burde opføres paa Budgettet, for at det kunde være rede, da der hurtig kunde blive Brug for det.

Filtensborg troede, at Hr. Mikael Johansen tog noget Fejl af Tallene, de 14000 Kr. var vist meget for højt regnet. Det højeste, der var afgravet var vel ca. 100 Tdr. Land, og Tabet beløb sig kun til ca. 40 Kr. pr. Td. Land.

Efter de faldne Udtalelser var der altsaa ikke meget Haab om, at den nye Havn blev færdig til den planlagte Tid, men han vilde dog henstille, at der gjordes saa store Anstrengelser som muligt for at tilendebringe Arbejdet.

Vestesens oplyste, at da Planen om Havneudvidelsen var til Vedtagelse i Byraadet, var Frygten for Ulemperne fremme, og et af Vilkaarene for, at flere af Medlemmerne gik med til den foreslaaede Mole og ikke en sydligere, var netop, at Havnen saavidt muligt skulde søge at forhindre Tangsamlinger.

Han vilde anbefale, at Lønforhøjelsen vedtoges. Dygtige Folk maatte betales godt, og Havneingeniør Vedel var sikkert en Kapacitet.

Jakob Jensen fraraadede at optage et Beløb til Fjernelse af Tang. Udgiften dertil beløb sig ialt til 1400 á 1500 Kr., og denne Sum kunde nok gaa ind under en af de andre Poster.

Naar Hr. Mikael Johansen mente, at Havnen havde Fordel af, at Byen forærede den Fyld, saa var nok snarere det modsatte Tilfældet. Det var Havnen, som planerede Byens Terræn og derved gjorde det egnet til Bebyggelse. Endnu var der ikke meget Jord af gravet, og der maatte sikkert graves flere Aar endnu, inden man naaede til 100 Td. Land.

Nørgaard mente heller ikke, at Hr. Mikael Johansens Tal var rigtige, men det var rigtigt, at man i sin Tid havde tænkt sig, at Byen vilde lide noget Tab ved, at Havnen fik gratis Fyld. Nu var det sikkert utvivlsomt, at det var en udmærket Forretning for Byen, at Havnen ved at tage Fylden planerede Arealerne.

Det glædede ham, at Hr. Jakob Jensen ogsaa fandt, at der burde gøres noget for at fjerne Tangen, og han henstillede, at Havnen optog samme Beløb, 2000 Kr., som Byen i denne Hensigt.

Mikael Johansen fastholdt, at Tallene passede, hvis der var afgravet 100 Td. Land, idet

Arealet var udlejet til en Pris af 1 Øre pr. kv Alen, og nu havde det ingen Værdi, før det bebyggedes, saa i Virkeligheden var det Havnen, der gjorde den bedste Forretning. De 2000 Kr. vilde sikkert ikke forslaa, Beløbet maatte være betydeligt større.

Nørgaard oplyste, at Ingeniøren havde villet se Strømforholdene an, før der foretoges noget. Han vilde antage, at 2000 Kr. fra Byen og 2000 Kr. fra Havnen vilde være tilstrækkeligt.

Formanden havde intet imod at optage de 2000 Kr, naar det Forbehold toges, at Havnen ikke anerkendte at have nogen Forpligtelse til Bortfjernelse af Tangsamlinger. - Fra Udvalgets Side skulde der blive gjort, hvad der kunde for at fremskynde Arbejdet med Havneudvidelsen.

Mikael Johansen sluttede sig til Forslaget om de 2000 Kr, naar det blev lovet, at der blev gjort straks, hvad der kunde.

Simonsen anbefalede at stemme for Hr. Olesens Forslag om at udsætte Sagen en Uges Tid.

Jakob Jensen udtalte, at man plejede at udsætte en Sag, naar fem Medlemmer ønskede det.

Sagen udsattes.

Til Efterretning forelaa:

Uddrag fra byrådsmødet den 7. marts 1907 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 454-1906)

Forslag til Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter i Aaret 1907-08.

Udsat fra Mødet den 14. Februar.

Formanden mindede om, at man ved Behandlingen af Havnens Budget ønskede Oplysning om Grunden til, at Bolværksarbejdet ved Søndre Mole trak saa længe ud, om hvorledes man bedst undgik Tangsamlinger ved Strandvejen, og om Grunden til, at Arbejdet ved Havneudvidelsen ikke skred saa hurtigt fremad, som man kunde ønske. Særlig det sidste Spørgsmaal var af stor Betydning, og han havde derfor anmodet Havneingeniøren om at komme til Stede for at give Oplysninger og svare paa Spørgsmaal, der muligvis vilde

fremkomme.

Havneingeniøren vilde indrømme, at Arbejdet ved Bolværket ved Søndre Mole var blevet en Del forhalet, men dog ikke i den Grad, som i sidste Byraadsmøde fremhævet. Arbejdet blev paabegyndt 1. Juni og skulde have været færdig 1. November, men det viste sig, at Arbejdet var betydelig større end beregnet; tillige maatte man betænke, at de korte Dage sent paa Efteraaret kun afgav ringe Arbejdstid. Havneudvalget havde nu imidlertid stillet Entreprenøren et saadant Ultimatum, at man sikkert kunde paaregne en snarlig Fuldførelse af Arbejdet.

Med Hensyn til Forhindringer af Tangsamlinger i Krogen bag den nye Havn kunde man endnu ikke stille bestemt Forslag, da det beroede paa flere Omstændigheder, hvilken af de forskellige Maader, der vilde være den bedste. Dersom Tangen fjernedes nu, vilde Sandet sandsynligvis skyde sig længere op, og man kunde saa muligvis ligesom ud for "Elvirasminde" lægge Sten ud, hvilket havde vist sig meget virksomt, eller der kunde tænkes paa at anbringe en Stensætning eller en Betonmur, en Del vilde imidlertid afhænge af den nye Havnebane. Der var paa Havnebudgettet ikke opført nogen bestemt Sum i dette Øjemed, da man ikke var klar over, hvorvidt Havnens Forpligtelser strakte sig, og da man, eftersom det kun drejede sig om et forholdsvis ringe Beløb, let vilde være i Stand til at lade en saadan mindre Udgift gaa ind under en anden Konto.

Naar der ankedes over, at Programmet for Udvidelsen af Sydhavnen ikke blev fulgt, vilde han anføre, at et saadant Program selvfølgelig kun i store Træk kunde fastsætte Arbejdets Gang, og at man i Hovedsagen var naaet saa vidt som forud bestemt. Det Tømmer, der skulde anvendes i Slutningen af 1904, var først rede til Anvendelse $\frac{1}{2}$ Aar senere altsaa i 1905, men iøvrigt var den projekterede Fyldmasse af 47000 Kubikfavne tilnærmelsesvis anvendt, idet man var naaet til de 45000 Kubikfavne. I det kommende Aar vilde der imidlertid af forskellige Aarsager ske nogen Forsinkelse, idet man maatte tage Hensyn til de Hindringer, som urolig Sø kunde medføre for Dykkerarbejdet, og til Vanskeligheder ved Stenleverancen. Man haabede dog de følgende Aar at være i Stand til at indhente den tabte Tid, saa Programmet kunde overholdes. Naar det var anført, at man af den budgetterede Sum 800000 Kr. kun anvendte de 574000, saa fremkom Differencen ved Besparelser, og ved at en Del tilbageholdtes, idet Jordarbejdet strakte sig over 6 Aar.

De ved Behandlingen af Havnens Budget omtalte Fortøjningspæle af Jern var meget fordelagtige, men ved Nordre Mole vilde man ikke vinde Plads ved at anbringe saadanne

Pæle, der var ret kostbare, og Stenpælene havde man jo nu engang.

Derimod vilde der maaske ved den nye Havn være Grund til at anbringe enten Jernpæle eller Fortøjningsringe.

Skønt Besejlingsforholdene laa noget uden for hans Omraade, havde han dog forhørt sig hos en Del Skibsførere, men ingen havde klaget. Dog lod det til at være et almindeligt Ønske, at Fyrtønden paa Kobbergrunden lagdes overfor nogle Grunde udfor Limfjorden. Derimod var der ingen Grund til at faa Lysbøjen paa Moselgrunden flyttet. Efter de af Skibsførerne faldne Udtalelser var her altsaa intet for Havneudvalget at tage sig af.

Filtensborg fremhævede, at man, da Havneudvidelsen blev vedtaget, var opmærksom paa kommende Vanskeligheder med Tangsamlinger og besluttede saa vidt mulig at raade Bod derpaa. Byen ophørte som Følge deraf med Borttagelse af Grus og Ral, hvilket havde bedret Forholdene noget, men fra Havnens Side var der intet foretaget for at hindre Tangsamlinger. Tangen var en stor Ulempe, idet den gjorde det vanskeligt at finde Købere til Grundene. Saa meget mere glædeligt var det, at man nu var begyndt at arbejde med denne Sag, og man var sikkert nu saa langt fremme, at det var muligt at bestemme, hvad der kunde gøres, uanset den nye Havnebane.

Da man i sin Tid vedtog Havneudvidelsen, trak man Sagen noget ud af Hensyn til Pengeforholdene, men nu, da man havde rigeligt med Penge, vilde det sikkert være rigtigt at gaa en Del hurtigere frem. Der havde for nylig hos Havneudvalgets Formand været en Mand, som ønskede at anlægge et stort Etablissement paa det nye Terræn, og han var ikke lidt skuffet over, at Sagen trak saa meget i Langdrag.

Lottrup var glad ved, at Havneingeniøren havde indrømmet, at Entreprenøren havde udvist Smøleri ved Ombygningen af Bolværket ved Søndre Mole, og han vilde tilraade, at Havnen for Fremtiden selv tog den Slags Arbejde i Entreprise.

Det havde selvfølgelig ikke været hans Mening, at Fortøjningsstenene paa Nordre Mole skulde kasseres, men han havde ment, at man for den nye Havns Vedkommende skulde have Opmærksomheden henvendt paa de i Udlandet meget brugte Fortøjningspæle af Jern.

Med Hensyn til Besejlingsforholdene vilde han anføre, at Kaptajnerne paa de dybtgaaende Skibe ofte havde beklaget sig over, at Farvandet Syd for Læsø var for svagt afmærket; netop paa Moselgrunden, hvor Klokkebøjen var anbragt, var Forholdene ret vanskelige.

Havneingeniøren skulde søge at fremskaffe nye Oplysninger om Belysningsforholdene.

Jakob Jensen ønskede at fremhæve, at Afgravningen ude ved Marselisborg var saavel i Havnens som i Byens Interesse, særlig for Byen var det af stor Betydning, at Grundene blev planerede og altsaa færdige til Salg.

At Tangsamlinger var en Gene, vilde han gerne indrømme, men det var dog ikke saa slemt, som det blev fremhævet, og det var utilbørligt for Byraadet at fælde saa skarpt en Dom i denne Sag, eftersom Byen var Sælger af Grundene. Hvis Strandbredden blev planeret, saa den fik jævnt Fald ud mod Havstokken, vilde det sikkert hjælpe meget, men at Stranden nu inde for inden var lavere end ude ved Havet, var Marselisborgudvalgets Skyld, eftersom det alt for længe var vedblevet med at grave Sand. Ligesom Hr. Filtenborg ønskede han Planen overholdt, og tabtes der noget det ene Aar, maatte man se at indvinde det i de følgende, men han var ikke enig med Hr. Filtenborg i, at de opsparede Penge skulde anvendes til at forcere Arbejdet. De Penge burde sikkert anvendes til at gøre Havnen bedre færdig end projekteret, det vilde være den bedste Fremgangsmaade. En Forcering vilde medføre store Udgifter ikke mindst paa Grund af det faste Pengemarked.

Hvis Efterspørgselen efter Plads til Fabrikker var saa stor som fremhævet, og hvis vedkommende ikke kunde vente, kunde Udvalget tage Sagen under Overvejelse, saa fik man nok den nødvendige Plads fremskaffet.

Vestesen kunde ikke give Hr. Jakob Jensen Ret i, at Dommen over Ulemperne ved Tangsamlingen var for skarp; jo hurtigere, der kunde træffes Foranstaltninger mod denne Gene, jo bedre vilde det være. Som Havneingeniøren fremhævede, var der flere Metoder at anvende, og han vilde anbefale, at Havneudvalget beskæftigede sig med denne Sag og fremkom med Planer i saa Henseende.

Han var derimod glad ved at høre Hr. Jakob Jensens Udtalelser om Arbejdets Gang og vilde ligeledes anbefale, at Penge, der indvandt ved Besparelser, blev anvendt til at gaa videre end paatænkt i Planen. Blev der Raad dertil, burde man ikke som paatænkt standse ved det inderste Punkt af "Slippen", men overtænke, om det ikke vilde være rigtigst at optage Planer om ogsaa at forsyne "Slippens" østlige Side med Bolværk.

Formanden vilde oplyse Hr. Lottrup om, at Havnen ikke selv kunde overtage Arbejder som det ved Søndre Mole, de skulde efter Havnereglementet udbydes.

Til Spørgsmaalet om en mulig Forcering af Havneudvidelsen vilde han bemærke, at den

største Entreprise, Jordarbejdet, ikke kunde fremskyndes inden for den fastsatte Tid, hvis da ikke Entreprenøren viste sig ude af Stand til at opfylde sine Forpligtelser, og derom var der ikke Tale.

Han vilde paa Grund af de stadige Forespørgsler om, naar Pladserne til industrielle Anlæg blev færdige, fremhæve, at en Plads var udlagt til Skibsværft, men hvis der ikke snart kom Begæring om denne i det tilsigtede Øjemed, kunde Udvalget ikke vedblivende holde Pladsen disponibel.

Med Hensyn til Foranstaltninger til Bortfjernelse og Forhindring af Tangsamlinger vilde han forespørge, om man ønskede at stille Forslag om, at en Sum opførtes paa Budgettet i dette Øjemed, eller om man vilde nøjes med, at Havnen erklærede sig rede til at anvende indtil 2000 Kr. i saa Henseende.

Mikael Johansen foreslog, at der i Budgettet opførtes 2000 Kr. til eventuel Fjernelse af Tang.

Formanden fremlagde dernæst Havneudvalgets Forslag om at fastsætte Havneingeniørens Løn til 4000 Kr. stigende hvert 3. Aar til 5500 Kr. og Havnemesterens til 2600 Kr. stigende hvert 3. Aar med 200 Kr. til 3600 Kr.

Forslaget vedtoges med følgende Ændringer:

Ad Konto V. a. og c. :Havneingeniørensog

Havnemesterens Lønninger forblive uforandret.

Ad Konto XVII. :Beløbet forhøjes med 2000

Kr. til 13200 Kr. og i Overslaget tilføjes: "Foranstaltninger imod Ulemper ved Tangsamlinger ved den ny Havn".

